

Chủ đề 2 VIỆT NAM YÊU THƯƠNG

(4 tiết)

I MỤC TIÊU

Sau bài học, HS sẽ:

- Nhớ tên, hát rõ và thuộc lời ca đúng theo giai điệu của bài hát *Tổ quốc ta* (nhạc và lời: Mộng Lân). Cảm nhận được những cảnh đẹp có trong bài hát, bước đầu thể hiện được tính chất khoan thai, ngợi ca của giai điệu khi hát.
- Biết kết hợp vỗ tay theo phách, vận động theo nhịp của bài hát với hình thức đồng ca/ tốp ca/ song ca/ đơn ca kết hợp với nhạc đệm.
- Nhớ tên các bộ phận và biết cách gõ đệm trống con theo hình tiết tấu và nhịp.
- Cảm nhận được không khí trang nghiêm khi tham dự lễ chào cờ và khi nghe bài hát *Quốc ca*.
- Biết điều chỉnh giọng và thể hiện yếu tố ca – thấp khi nghe nhạc, hát và vận động theo nhạc.

II CHUẨN BỊ

- Giáo án, các phương tiện, thiết bị nghe nhìn, file hình ảnh/ video clip phong cảnh đặc trưng của ba miền, đàn phím, cờ Tổ quốc (loại nhỏ, 15 chiếc), trống con (10 chiếc), file âm thanh, nhạc cụ tự chế (nếu có thể).
- SGK, SGV *Âm nhạc 1*.

III HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Tiết 1

HÁT: TỔ QUỐC TA
VẬN DỤNG – SÁNG TẠO: CAO – THẤP

1. Hát: *Tổ quốc ta* (25 phút)

a) Khởi động

- GV khơi gợi và trò chuyện để HS kể về các chuyến đi tham quan, dã ngoại, về quê,... ở nhiều vùng miền trên đất nước, dẫn dắt vào các hình ảnh minh họa cho bài hát *Tổ quốc ta*.
- GV đánh đàn mẫu âm (lấy câu 1 trong bài đọc nhạc *Bậc thang Đô – Rê – Mi*) để HS đọc luyện thanh.

b) Giới thiệu và nghe hát mẫu

- GV hướng dẫn HS xem tranh trong SGK và nhận xét về phong cảnh trong bức tranh. GV đặt câu hỏi: *Em đã biết và được đến thăm nơi nào giống với phong cảnh ở trong bức tranh đó chưa?*
- Nghe hát mẫu: GV hát/ nghe CD/ DVD; GV cần thể hiện đúng giai điệu khoan thai, tinh thần ngợi ca khi hát.

- GV hướng dẫn HS nghe bài hát (1 – 2 lần) và thể hiện cảm xúc khi tưởng tượng về những phong cảnh, vùng miền HS vừa kể/ trao đổi ở trên.

c) Đọc lời ca

- GV chia bài hát thành bốn câu, đọc mẫu từng câu.
- GV bắt nhịp cho HS đọc từng câu.

Lưu ý: GV nhắc nhở HS đọc rõ lời ca với âm lượng vừa phải.

d) Tập hát

- GV hát mẫu từng câu và hướng dẫn ghép các câu: Lưu ý giai điệu của câu 2 có quãng nhảy (F1– D2) khi hát ca từ “đồng lúa xanh mơn mơi”. GV hát chậm, rõ quãng nhảy cho HS tập hát chậm và tăng dần tốc độ khi đã hát đúng giai điệu.
- GV nghe và sửa các lỗi về phát âm và giai điệu quãng nhảy cho HS.
- GV đưa câu hỏi trong SGK, trang 13 và gợi ý HS trả lời:
 - + Qua bài hát, em thấy Tổ quốc mình có những cảnh đẹp gì? (có rừng, núi, biển và đồng bằng).
 - + Có hình ảnh nào trong bài hát gắn gũi với quê hương em? (GV gợi mở khuyến khích HS kể thêm những cảnh vật, địa hình mà HS biết. Tùy theo ý kiến trả lời của HS, GV sẽ trao đổi với HS).
- GV gợi ý để HS có cảm nhận về cảm xúc, giai điệu và bước đầu hiểu được nội dung bài hát. GV chốt lại bài hát *Tổ quốc ta* có giai điệu trong sáng, khoan thai; lời bài hát miêu tả và thể hiện niềm tự hào, ca ngợi về những cảnh đẹp của quê hương, đất nước.

2. Vận dụng – Sáng tạo: Cao – thấp (10 phút)

Nghe và nhắc lại âm thanh bằng âm “la”

- Nghe và nhắc lại cao độ nốt Đô – Son bằng âm “la”
 - + GV giới thiệu về âm thanh cao – thấp (đánh trên đàn phím điện tử) và hát mẫu (nếu cần).
 - + GV đưa ra câu hỏi và gợi mở giúp HS nhận xét nốt nào cao hơn (GV có thể dùng cách nói hai từ có độ cao thấp khác nhau, sau đó liên hệ sang hai nốt nhạc Đô, Son).
 - + GV đánh trên đàn bằng các nốt khác nhau (Ví dụ: Đô – La, Đô – Pha,...) để HS nghe và nhận xét âm thanh nào cao hơn.
- Nghe và nhận biết âm thanh cao – thấp:
 - + GV đàn mẫu hai nốt Đô – Son và cho HS nhận biết âm thanh cao – thấp bằng vận động: âm thanh cao (Son) – HS để tay lên đầu; âm thanh thấp (Đô) – HS để tay lên bàn. Sau đó, GV cho HS thực hiện lần lượt.
 - + GV đàn hai nốt Đô – Son với tốc độ từ chậm đến nhanh, nâng 1/2C hoặc 1C để HS hát theo bằng âm “la” và nâng 1/2 tone hoặc 1 tone để HS thực hiện theo âm “la”.
 - + GV cho HS thực hiện theo các hình thức cả lớp/ nhóm/ cá nhân.

1. Hát: Tổ quốc ta (10 phút)**a) Khởi động**

- GV cho HS chơi trò chơi *Em yêu bốn mùa* (2 – 3 lần).
- GV đọc và thể hiện hoạt động để HS cùng thực hiện theo:
 - + *Xuân sang cây cối tốt tươi*: Giơ cao hai tay và vẫy vẫy.
 - + *Hạ về nắng cháy cánh đồng, triển dề*: Đưa hai bàn tay úp lên đầu như che nắng.
 - + *Thu sang hoa cúc nở vàng*: Úp hai bàn tay giả làm bông hoa đung đưa, đung đưa.
 - + *Đông về lạnh buốt con đường em đi*: Bắt chéo hai tay ôm vào vai.

b) Hát với nhạc đệm

- GV đệm đàn/ nghe file âm thanh bài *Tổ quốc ta*, hướng dẫn HS hát theo nhạc (chú ý chỗ bắt đầu và kết thúc nhạc đệm) theo hình thức đồng ca/ tốp ca/ song ca/ đơn ca.
- GV hướng dẫn và yêu cầu HS hát rõ lời, điều chỉnh âm lượng vừa phải khi hát nét giai điệu đi lên “đồng lúa xanh mơn mơn”.

c) Hát kết hợp vận động theo nhịp điệu

- GV chia nhóm và gợi ý cho HS các động tác vận động phù hợp với nhịp điệu bài hát.
- GV hướng dẫn HS hát bài hát này với tư thế kết hợp vung tay và giậm chân (kiểu dáng đi duyệt đội).
- GV điều khiển HS hát với các hình thức đồng ca/ tốp ca/ song ca/ đơn ca kết hợp vận động theo nhịp điệu (bước giậm chân tại chỗ khi hát câu 1, 3 và vỗ tay theo phách câu 2, 4).

2. Nhạc cụ: Trống con (25 phút)**a) Giới thiệu trống con**

- GV cho HS xem hình ảnh trống con (hoặc xem trực tiếp chiếc trống con).
- GV đặt câu hỏi về tên, hình dạng, màu sắc âm thanh tiếng trống con và bộ phận dùi trống, khuyến khích HS trả lời – hoặc GV giới thiệu cho HS đây là bộ phận quan trọng để gõ và tạo ra âm thanh.
- GV hướng dẫn HS cách cầm dùi trống:

+ Đánh trên mặt trống

+ Đánh vào thân trống

+ Mở dùi trống

b) Gõ theo hình tiết tấu

- GV gõ mẫu nhạc cụ trống con hướng dẫn HS cảm thụ màu sắc âm thanh và tập gõ theo hình tiết tấu ở SGK trang 14.
- GV lưu ý sửa sai và nhắc HS gõ to – nhỏ đúng theo hình tiết tấu.

c) Gõ đệm cho bài hát *Tổ quốc ta*

- GV hướng dẫn HS gõ đệm trống con cho bài hát bài *Tổ quốc ta*:
 - + GV yêu cầu HS hát và vỗ tay theo hình tiết tấu (2 – 3 lần) và giải thích cho HS hiểu: gõ trống đệm theo hình tiết tấu thay cho tiếng vỗ tay.
 - + Yêu cầu HS đọc lời ca và gõ trống đệm vào các vị trí như vỗ tay.
 - + GV có thể hướng dẫn HS gõ đệm trống con theo nhịp và cho HS luyện tập.
 - + HS hát kết hợp gõ đệm trống con theo hình tiết tấu (2 – 3 lần); ở mỗi lần, GV yêu cầu HS thay đổi to – nhỏ khi gõ trống.
- GV cần lưu ý: sửa sai cho HS nếu gõ chưa đúng hình tiết tấu và nhắc nhở HS gõ âm thanh vừa nghe.
- ❖ GV khuyến khích HS tiếp tục tự tập luyện nội dung gõ đệm trống con kết hợp hát.

Tiết 3 NGHE NHẠC: BÀI HÁT QUỐC CA NHẠC CỤ: TRỐNG CON

1. Nghe nhạc: Bài hát *Quốc ca* (10 phút)

a) Giới thiệu

- *Quốc ca* nguyên là bài hát *Tiến quân ca* do nhạc sĩ Văn Cao sáng tác và đã được chọn làm Quốc ca của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.
- Trong lễ chào cờ có hát hoặc cử nhạc bài hát *Quốc ca*, tất cả mọi người phải đứng thẳng, nghiêm trang hướng về Quốc kì.

b) Nghe bài hát

Quốc ca
(Tiến quân ca)

Nhạc và lời: Văn Cao

Nhịp đi – hùng mạnh

The image shows the musical score for the Vietnamese National Anthem. It consists of ten staves of music in G major, 2/4 time. The lyrics are written below the notes. The score includes a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. The tempo/mood is indicated as 'Nhịp đi – hùng mạnh'. The lyrics are: Đoàn quân Việt Nam đi chung lòng cứu quốc. Bước chân (Đoàn quân Việt) Nam đi sao vàng phấp phới. Đất giồng đón vang trên đường gặp ghénh xa. Cờ in máu chiến thắng mang hồn nói quê hương qua nơi lấm than. Cùng chung sức phấn đấu xây đời nước mới. Súng ngoài xa chen khúc quân hành ca. Đường vinh đứng đều lên gông xích ta đập tan. Tư bao quang xây xác quân thù. Thắng gian lao cùng nhau lập chiến khu. Vì nhân lâu ta nuôi cãm hờn. Quyết hi sinh đời ta tươi thắm hơn. Vì nhân dân chiến đấu không ngừng. Tiến mau ra sa trường. Tiến mau ra sa trường. Tiến lên! Cùng tiến lên! Nước non Việt Tiến lên! Cùng tiến lên! Nước non Việt Nam ta vững bền. Đoàn quân Việt.. Nam ta vững bền.

- GV hướng dẫn HS nghe bài hát trên CD hát mẫu/ file tư liệu (2 – 3 lần).
- GV khơi gợi cảm xúc và khuyến khích HS tập trung chú ý lắng nghe và thể hiện sự nghiêm trang, tự hào, trân trọng.
- GV và HS cùng trao đổi sau mỗi lần nghe. GV nên kết hợp trình chiếu hình ảnh buổi lễ chào cờ tại sân trường tiểu học và cùng HS thực hiện nghi thức nghiêm trang tại chỗ khi nghe một lần bài *Quốc ca*.

c) Cảm thụ và thể hiện

- GV yêu cầu HS lắng nghe. GV hướng dẫn, khuyến khích HS gõ vào các ca từ có đánh dấu (x) ở dưới. HS nghe và gõ/ vỗ tay vào các phách mạnh của nhịp ở 2 câu hoặc toàn bộ bài hát (tùy theo khả năng của HS).

Đoàn quân Việt Nam đi chung lòng cứu quốc.

x

x

Bước chân dồn vang trên đường gập ghềnh xa.

x

x

- GV hướng dẫn và điều khiển các nhóm luân phiên gõ đệm các câu.
- GV có thể gợi ý HS nêu về cảm nhận khi tham dự nghi lễ chào cờ vào đầu tuần, căn dặn HS chuẩn bị tâm thế nghiêm túc mỗi khi tham dự lễ chào cờ.

2. Nhạc cụ: Trống con (25 phút)

a) Khởi động

- GV yêu cầu HS gõ đệm trống con theo hình tiết tấu của bài *Tổ quốc ta*. Ví dụ 2 câu đầu:

Tổ quốc ta, rộng bao la.

Ngàn đất đai phì nhiêu đồng lúa xanh mơn mởr.

b) Luyện tập gõ đệm theo nhịp bài hát *Tổ quốc ta*

- GV gõ mẫu và hướng dẫn HS hát và vỗ tay theo nhịp (2 – 3 lần).
- GV hướng dẫn HS hát và gõ đệm theo hình với hình thức tập thể (2 – 3 lần).
- GV yêu cầu: nhóm, đôi bạn, cá nhân thực hành gõ đệm theo nhịp của bài hát.
- GV điều khiển các nhóm hát kết hợp gõ đệm theo nhịp (2 – 3 lần), sau đó hướng dẫn HS hát với yêu cầu:
 - + Hát to câu 1, 3;
 - + Hát nhỏ hơn câu 2, 4.
- GV cho HS hát to, nhỏ kết hợp gõ đệm theo nhịp (2 – 3 lần).
- ❖ GV nhắc nhở HS những nội dung/ động tác thực hiện còn chưa đúng và yêu cầu HS tự tập luyện thêm phần hát kết hợp vận động gõ đệm theo nhịp cho bài hát.

1. Hát: Tổ quốc ta (15 phút)**a) Khởi động**

GV tổ chức cho HS chơi trò chơi vận động/ nghe một đoạn nhạc có yếu tố cao – thấp để HS trải nghiệm diễn tấu bằng kèn đồng (hoặc nhạc cụ khác) với giai điệu hành khúc.

b) Luyện tập và thể hiện

- GV làm mẫu và hướng dẫn HS một số kỹ năng cơ bản khi trình diễn bài hát *Tổ quốc ta* với các yêu cầu để thể hiện độ cao – thấp khác nhau (khẩu hình, tư thế đứng, ánh mắt,... đứng trong đội hình tập thể, nhóm, đôi bạn).
- Luyện tập bài hát theo các hình thức: tốp ca/ song ca/ đơn ca, hát với nhạc đệm và vận động, HS thoải mái chọn bạn giới thiệu phần trình diễn của nhóm mình.
- Hát kết hợp vận động theo nhịp điệu.
- HS trình diễn kết hợp: một nhóm hát, một nhóm gõ trống theo nhịp.

2. Vận dụng – Sáng tạo: Cao – Thấp (20 phút)**a) Nghe và phân biệt âm thanh cao – thấp**

- GV sử dụng đàn phím điện tử đánh trực tiếp cho HS nghe và nhận biết âm thanh cao, âm thanh thấp qua hai nhạc cụ tu-ba (tuba) và pic-cô-lô (piccolo) (hoặc các nhạc cụ ở địa phương phù hợp với yêu cầu về nội dung của bài).
- GV cho HS nghe và cảm thụ âm thanh cao, thấp của hai nhạc cụ, khuyến khích HS thể hiện các động tác thổi kèn ngộ nghĩnh, bắt chước các nhạc công. GV có thể đặt câu hỏi: *Em hãy nghe và cho biết đâu là âm thanh của tu-ba và pic-cô-lô?*
- GV cho HS nghe và vận động: âm thanh cao (pic-cô-lô), HS giơ tay lên cao; âm thanh thấp (tu-ba), HS đưa tay xuống thấp. GV có thể sử dụng tiếng tu-ba và pic-cô-lô ở đàn phím điện tử.
- Hình thức thực hiện: GV yêu cầu HS thực hiện nhóm/ cá nhân,...
- ❖ GV khuyến khích HS tự tập luyện thêm phần hát kết hợp giờ cờ và bước đi theo nhịp 1, 2.

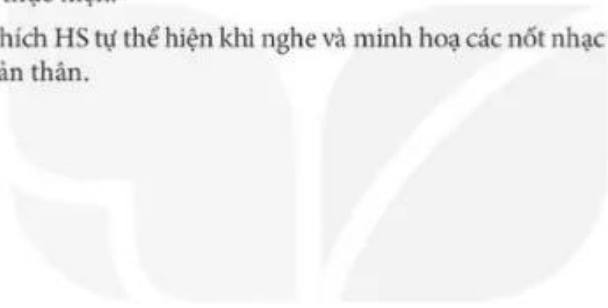
b) Nghe nhạc và vận động theo ý thích

- GV giới thiệu qua về nét nhạc và cho HS nghe (2 – 3 lần). GV khơi gợi để HS nhận biết sự khác nhau về độ cao – thấp của nét nhạc.
- GV gợi ý một số hình thức vận động và HS trao đổi để lựa chọn.
 - + Âm thanh cao – HS đứng lên; âm thanh thấp – HS ngồi xuống.

- + Âm thanh cao – HS nghiêng người sang bên phải; âm thanh thấp – HS nghiêng người sang bên trái.
- + Âm thanh cao – HS vỗ tay sang bên phải; âm thanh thấp – HS vỗ tay sang bên trái.
- + Nốt Pha kết bài HS giơ hai tay vẫy vẫy.

- GV đàn và HS thực hiện các động tác như gợi ý ở trên hoặc HS tự thể hiện kết hợp vỗ tay và giậm chân.
- GV gợi ý HS suy nghĩ, tìm và thể hiện các ý tưởng vận động khác. Sau đó, GV cùng HS tương tác thực hiện.
- ❖ GV khuyến khích HS tự thể hiện khi nghe và minh họa các nốt nhạc có độ cao – thấp theo cách của bản thân.

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG